

Alkoholpolitiske retningslinjer

i Sirdal kommune

20.09.2024 – 30.09.2028

1. Formål

Sirdal kommunes alkoholpolitiske retningslinjer skal være retningsgivende for forvaltningen av kommunens alkoholpolitikk. De alkoholpolitiske retningslinjene gjelder for perioden 2024 - 2028, og er utarbeidet i samarbeid med de andre kommunene i Lister. (Kvinesdal, Flekkefjord, Lyngdal, Farsund, og Hægebostad)

Kommunen har en plikt til å utarbeide en alkoholpolitisk handlingsplan, jfr. alkoholloven § 1-7d. Det er alkoholloven som setter rammene for hvordan alkoholpolitikken skal forvaltes, og innenfor disse rammene har kommunen et ansvar for å utforme sin egen lokale alkoholpolitikk.

Sirdal kommunes alkoholpolitiske retningslinjer, er kommunens virkemiddel for å nå målsetningen om å “[...] begrense i størst mulig utstrekning de samfunnsmessige og individuelle skader som alkoholbruk kan innebære”, jfr. alkoholloven § 1-1. I samme bestemmelse er det presisert at alkoholloven sikter på å begrense forbruket av alkoholholdige drikkevarer. I alkoholforskriften § 2-1 er det også presisert at *“salg og skjenking av alkoholholdig drikk skal foregå på en slik måte at skadevirkningene begrenses og alkoholpolitiske og sosiale hensyn ivaretas”*.

Regulering av alkoholomsetning har både næringspolitiske og sosialpolitiske sider. De alkoholpolitiske retningslinjene skal være forutsigbare for bransjen, forpliktende for både kommunen og bransjen, og bidra til likebehandling.

2. Definisjoner

Definisjoner av alkoholholdig drikk, jf. alkoholloven § 1-3

- Alkoholholdig drikk gruppe 1 er drikk som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol.
- Alkoholholdig drikk gruppe 2 er drikk som inneholder over 4,7 og mindre enn 22 volumprosent alkohol.
- Alkoholholdig drikk gruppe 3 er drikk som inneholder fra og med 22 til og med 60 volumprosent alkohol.

Definisjon av salg

Overdragelse av alkoholholdig drikk til forbruker mot vederlag for drikking utenfor salgsstedet, jfr. alkoholloven § 1-4 første ledd.

Definisjon av skjenking

Overdragelse av alkoholholdig drikk til forbruker mot vederlag for drikking på stedet, jfr. alkoholloven § 1-4 annet ledd.

3. Søknad og saksbehandling

a) Bevillingsplikt

Salg og skjenking av alkoholholdig drikk kan bare skje på grunnlag av bevilling etter alkoholloven, jfr. alkoholloven § 1-4a. Den som vil selge eller skjenke alkoholholdig drikk skal benytte seg av aktuelt søknadsskjema som er tilgjengelig via kommunens nettsider. Saksbehandlingstid er inntil fire måneder, jfr. alkoholloven § 1-11. Ved ny søknad om ordinær bevilling stilles det krav om fremlegging av virksomhetens internkontroll.

En skjenkebevilling kan ikke innvilges før det er gitt serveringsbevilling etter serveringsloven § 3.

b) Styrrer med stedfortreder

For hver bevilling skal det utpekes en styrer med stedfortreder som må godkjennes av bevillingsmyndigheten, jfr. alkoholloven § 1-7c. Styrer og stedfortreder må være over 20 år og ha dokumentert kunnskap om alkoholloven og bestemmelser gitt i medhold av denne. Styrer og stedfortreder må ha utvist uklanderligandel i forhold til alkohollovgivningen og bestemmelser i annen lovgivning som har sammenheng med alkohollovens formål.

Styrer og stedfortreder må være ansatt på salgs- eller skjenkestedet eller arbeide i virksomheten i kraft av eierstilling. Det stilles ikke krav til at styrer eller stedfortreder skal være fysisk til stede på salgs- eller skjenkestedet til enhver tid. Disse har likevel ansvaret for at utøvelsen av bevillingen er forsvarlig også når de ikke er til stede. Styreren eller stedfortrederen skal være kontrollmyndighetens kontaktperson og sørge for at det pekes ut personer som kontrollmyndigheten kan forholde seg til ved en kontroll i deres fravær.

Det kan gjøres unntak fra kravet om stedfortreder når det vil virke urimelig bla. av hensyn til salgs- eller skjenkestedets størrelse, jfr. § 1.7 c).

c) Innhenting av uttalelser

Ved behandling av søknad om bevilling innhentes politiets og eventuelt skatte- og avgiftsmyndighetenes uttalelse, jfr. alkoholloven § 1-7 annet ledd.

Det foretas også en sosial vurdering av disse sakene ved at det innhentes uttalelse fra sosialtjenesten i NAV. I søknader om skjenkebevilling bør det også innhentes uttalelse fra brannvesenet. Skjenkesteder er ofte registrert som særskilt brannobjekt. Det kan innhentes uttalelse fra kommunens salgs- og skjenkekontrollører.

Nevnte instansers uttalelser skal vurderes i forbindelse med saksbehandlingen.

Bevillingshaver skal oppfylle kravet til vandell, jfr. alkoholloven § 1-7b.

d) Kommunens skjønnsutøvelse

Kommunen har en vid skjønnsadgang ved vurdering av om bevilling bør gis, og kan blant annet legge vekt på antallet salgs- og skjenkesteder, stedets karakter, beliggenhet, målgruppe, trafikk- og ordensmessige forhold, næringspolitiske hensyn og hensynet til lokalmiljøet for øvrig, jfr. alkoholloven § 1-7a.

Kommunen har blant annet anledning til å sette en øvre grense for antall bevillinger i Sirdal kommune. I Sirdal kommune har ikke satt tak på antall bevillinger.

e) Driftskonsept skjenkebevilling

Skjenkebevilling gis for inntil fire år av gangen, og kan tildeles serveringssteder som har tilrettelagt for servering av mat og/eller drikke. Søknader om skjenkebevillinger ferdigbehandles av utvalg for oppvekst og levekår.

Driftskonsepter med innhold som kan oppfattes som samfunnsmessig uheldig tildeles ikke skjenkebevilling, verken varig bevilling eller bevilling for en enkelt anledning. Eksempler på dette kan være aktivitet for barn og unge, pengespill, idrettsaktivitet, aktivitet med diskriminerende innhold eller annet.

Opplæringsloven § 9-5 annet ledd innebærer et serverings- og drikkeforbud på skoler. I kombinerte anlegg for skole og andre formål kan det i særlige tilfeller gjøres unntak når anlegget benyttes til kulturelle og sosiale formål utenom skoletiden. Det tillates heller ikke skjenking i barnehager, kulturskoler, ungdomsklubber, kirker eller andre lokaler med religiøs aktivitet, og ikke i private boligeiendommer.

Det gis ikke bevilling til søker som deltar i eller støtter 1 % MC-klubber. Det gis heller ikke bevilling til søker som deltar i eller støtter retninger eller holdninger som kan oppfattes som ekstreme.

f) Differensiering av type alkoholholdig drikk og aldersgrenser

Det kan gis skjenkebevilling for alkoholholdig drikk gruppe 1, 2 og 3.

Ved servering av alkoholholdig drikk gruppe 3 bør det ikke gis adgang til personer under 20 år i lokalet etter kl. 22.00.

g) Driftskonsept salgsbevilling

Salgsbevilling kan tildeles dagligvareforretninger og spesialiserte øl utsalg.

Alkoholloven innebærer ikke forbud mot salg av alkoholholdig drikk gruppe 1 over internett, men det er innenfor kommunens skjønnsadgang å avgjøre om det skal tillates. Dersom det tillates, skal utleveringstider for alkoholholdig drikk være innenfor salgstider for alkoholholdig drikk.

Alkoholloven har pr. i dag ikke egne regler for salg av alkohol via selvbetjente/ubemannede kasser. Det er likevel vanlig praksis at kommunene i tråd med sin skjønnsutøvelse (§1-7a) vurderer dette som et eget driftskonsept der kontrollhensyn er godt ivaretatt. Det antas å komme ytterligere presiseringer på dette rettsområdet.

h) Klage

Vedtak om salgs- og skjenkebevilling er et enkeltvedtak etter forvaltningsloven og kan påklages til Statsforvalteren, jf. alkoholloven § 1-16 og forvaltningsloven § 28.

4. Bevillingsperioden

Bevilling til salg av alkoholholdig drikk eller skjenking av alkoholholdig drikk kan gis for 4 år av gangen/for perioder inntil 4 år, og med opphør senest 30. september året etter at nytt kommunestyre tiltrer, jfr. alkoholloven § 1-6. Bevilling til salg av alkoholholdig drikk gruppe 1 eller bevilling til skjenking av alkoholholdig drikk kan også gis for en bestemt del av året, og for en enkelt bestemt anledning.

Bevillingsperioden kan være kortere i saker der det søkes om bevilling for sesong, eller i de tilfeller der man vil prøve ut et konsept.

- a) **Skjenking av alkoholholdig drikk** – for periode 2024 – 2028 skal det søkes om fornyelse av eksisterende skjenkebevilling. Myndigheten til å avgjøre i saker om nye/ fornyelser av skjenkebevillinger delegeres til utvalg for oppvekst og levekår.
- b) **Salg av alkoholholdig drikk** – gjeldende bevillinger fornyes uten ny søknad, jfr. alkoholloven § 1-6 tredje ledd.

Bevillingshavere skal imidlertid innen en nærmere angitt frist bekrefte sine opplysninger om virksomhet og drift, i tillegg til å legge frem sitt internkontrollsystem for bevillingsmyndigheten. Politiet, skattemyndighetene og brannvesenet skal orienteres om dette og bes om en generell uttalelse. Politiet og skatte- og avgiftsmyndighetene har også melde- og opplysningsplikt, jfr. alkoholloven § 1-15. Det vil også gjøres sosiale vurderinger i forbindelse med fornyelse av bevillingene.

5. Retningslinjer for ulike bevillingstyper

Alkoholloven innebærer en regulering av omsetning av alkoholholdig drikk. Den innebærer også et serverings- og drikkeforbud i visse typer lokaler, med mindre det foreligger bevilling til dette. Serverings- og drikkeforbudet gjelder selv om drikkingen eller serveringen skjer uten vederlag.

I tillegg til ordinær bevilling til salg eller skjenking av alkoholholdig drikk, kan det også gis ambulerende skjenkebevilling, skjenkebevilling for en enkelt anledning eller utvidelse av skjenkeområde eller benyttelse av skjenkebevilling på alternativt sted for en enkelt anledning.

Viser til **Alkoholovens § 8-9 Serverings- og drikkeforbud**

«Det er forbudt å drikke eller servere alkohol med mindre det foreligger bevilling til dette, og selv om dette skjer uten vederlag

- 1) *I lokaler med tilliggelser hvor det drives serveringsvirksomhet*
- 2) *I lokaler som vanligvis er allment tilgjengelig for offentligheten*
- 3) *I forsamlingslokaler eller andre felleslokaler*
- 4) *På annet sted der offentlige møter, fester, utstillinger eller andre tilstelninger finner sted*
- 5) *På gate, torg, vei, i park eller på annen offentlig plass*
- 6) *På skip, fly, tog, buss eller annet innenriks transportmiddel for allmenheten*

På steder som nevnt i første ledd, må heller ikke eier eller annen ansvarlig oppbevare, servere eller tillate servering eller drikking av alkohol.

Forbudet mot drikking og servering av alkohol i lokaler som nevnt i første ledd nr. 1, 2 og 3 gjelder ikke når eier, leier, driver eller ansatt disponerer lokalene til eget bruk til sluttet selskap. Forbudet mot drikking og servering av alkohol i lokaler som nevnt i første ledd nr. 3

gjelder ikke når beboer i borettslag eller annet boligsamvirke disponerer lokalene til eget bruk til sluttet selskap.

Forbudet mot drikking og servering av alkohol i lokaler som nevnt i nr. 2 og 3 gjelder heller ikke når lokalet leies eller lånes ut til privatperson for en enkelt bestemt anledning til sluttet selskap, og utleier for øvrig ikke står for andre deler av arrangementet.»

a) Spesielt om russearrangementer

Serverings- og drikkeforbudet gjelder eksempelvis ved russearrangementer som arrangeres i lokaler/på steder som er nevnt i alkoholloven § 8-9 punkt 1-5. Et russearrangement kan ikke betegnes som et sluttet selskap i alkoholovens forstand. Se mer om dette nedenfor under "ambulerende skjenkebevilling".

Sirdal kommune og politiet ønsker at russefeiringen skal foregå i trygge og sikre omgivelser. Russearrangementer må søke om skjenkebevilling på lik linje som andre enkeltanledninger, og søknaden avgjøres av kommunen i samarbeid med politiet. Det skal legges vekt på politiets vurdering av arrangementet, herunder krav til lokaler, vakter og lignende.

Kommunen samarbeider tett med politiet, russeren og russens foreldre for å legge til rette for en god gjennomføring av russearrangementer.

b) Ambulerende skjenkebevilling/lukket selskap, jfr. alkoholloven § 4-5

Det kan innvilges bevilling for en enkelt anledning og for skjenking av alkoholholdig drikk gruppe 1, 2 og 3 til deltakere i sluttet selskap.

Det må søkes om en ambulerende skjenkebevilling dersom det;

- Serveres alkohol mot vederlag
- Utleier av lokalet er involvert i selskapet utover det å stille lokalet til rådighet, for eksempel ved å stå for matsservering

Ambulerende bevillinger kan gis for all alkoholholdig drikk, men bare til «sluttede selskaper» med en «sluttet krets» av deltakere. Med «sluttet selskap» menes det at det allerede, og før skjenkingen begynner, er dannet en sluttet krets av personer, som samles for et bestemt formål i et bestemt lokale, f.eks. til bryllup, jubileum osv.

Med en sluttet krets av personer menes deltakere som har en eller annen tilknytning til den eller de som inviterer til selskapet. Det er ikke tilstrekkelig at man før skjenkingen begynner skriver seg på en liste eller kjøper billetter. Det har ingen betydning hvorvidt antallet gjester er begrenset, eller at arrangementet i innbydelsen eller i en annonse er betegnet som «sluttet selskap». Dersom et arrangement for eksempel finner sted i et selskapslokale, må initiativet (invitasjon) komme fra arrangør av arrangementet, ikke fra selskapslokalet.

Arrangementer som **ikke** oppfyller lovens krav til sluttet selskap, er eksempelvis (listen er ikke uttømmende):

- Vanlige medlemsmøter i en forening
- Sammenkomster for idrettslag, klubber, organisasjoner og lignende
- Studentfester og russearrangementer

- Kundekvelder, mat- og vin kurs, kunstutstillinger og VIP-arrangementer
- Arrangementer som har begrenset tilgang, men hvor det ikke foreligger nødvendig tilknytning til den eller de som inviterer

Ved ambulerende skjenkebevilling skal det også utpekes en styrer med stedfortreder for bevillingen. Det kan gis unntak fra kravet om stedfortreder dersom kravet er urimelig tyngende. Det er ikke krav om bestått kunnskapsprøve for styrer og stedfortreder.

Den som innehar en ambulerende bevilling har ikke rett til å kjøpe alkoholholdig drikk engros fra grossist eller leverandør, jfr. alkoholloven § 1-4c annet ledd.

Se Helsedirektoratets rundskriv til alkoholloven § 4-5.

c) Skjenkebevilling for en enkelt anledning (åpent arrangement), alkoholloven § 1-6 annet ledd

Skjenkebevilling for en enkelt anledning/åpent arrangement gjelder åpne/offentlige arrangementer som konserter, festivaler, forestillinger eller lignende. En enkelt bestemt anledning kan vare i inntil seks dager etter hverandre og maksimalt 15 dager i løpet av et kalenderår. Det kan da gis en bevilling til hvert enkelt arrangement. Dersom arrangementet er av lengre varighet eller det er hyppig og gjentakende, vurderes det om det må søkes om skjenkebevilling for en periode/en bestemt del av året eller ordinær bevilling (inntil fire år). Det kan innvilges bevilling til skjenking av alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2.

Søknader om skjenkebevilling for en enkelt anledning behandles i utgangspunktet av administrativt. Søknad i forbindelse med arrangementer av en spesiell karakter eller som vil generere store folkemengder kan bli vurdert som prinsipielle og må politisk behandles. Det må i slike tilfeller påberegnes lengre saksbehandlingstid og bevillingssøker må søke i god tid før arrangementet.

Den som innehar en bevilling for en enkelt anledning har mulighet til å handle engros fra en grossist eller leverandør dersom styrer og/eller stedfortreder har dokumenter kunnskap om alkoholloven og bestemmelser gitt i medhold av den, jfr. alkoholloven § 1-4c annet ledd.

d) Utvidelse av skjenkeområde eller benyttelse av skjenkebevilling på alternativt sted for en enkelt anledning jf. alkoholloven § 4-2 fjerde ledd

Det kan gis utvidelse av skjenkeområdet i tilknytning til skjenkelokalet, i et annet lokale enn skjenkelokalet eller utendørs på gate, torv, park eller lignende i forbindelse med en bestemt begivenhet eller arrangement.

Ved åpne arrangementer gjelder utvidelsen kun for alkoholholdig drikk i gruppe 1 og 2. Ved lukket arrangement kan det også skjenkes alkoholholdig drikk gruppe 3. Det kan foretas en skjønnsmessig vurdering i saker der det gjelder utvidelse av skjenkeområdet i tilknytning til skjenkelokalet, og der blant annet områdets størrelse og aldersgrense for arrangementet tas med i vurderingen.

6. Salgs- og skjenketider

Salgstider

I Sirdal kommune er maksimal salgstid for alkoholholdig drikk gruppe 1 fra kl. 08.00 til kl. 20.00 på hverdager, og fra kl. 08.00 til kl. 18.00 på dager før søn- og helligdager, unntatt dagen før Kristi Himmelfartsdag. Salg av alkoholholdig drikk gruppe 1 kan ikke skje på søn- og helligdager, 1. og 17. mai, jf. alkoholloven § 3-7.

Skjenketider

- a) Maksimal skjenketid for gruppe 1 og 2 er fra kl. 08.00 – 02.00 alle dager, gjelder både for skjenking inne og ute.
- b) Maksimal skjenketid for gruppe 3 er fra kl. 13.00 – 02.00 alle dager, jfr. Alkohollovens §4-4, gjelder både for skjenking inne og ute.
- c) Konsum av alkoholholdig drikk må opphøre senest 30 minutter etter skjenketidens utløp og gjestene må ha forlatt skjenkelokalet innen kl. 02:30
- d) Det kan ikke serveres alkohol ved gjennomføring av idrettsarrangement/aktiviteter og barne- og ungdomsaktiviteter
- e) Det gis adgang til skjenkestart på 17. mai etter kl. 13.00

Skjenketider kan differensieres ut ifra type driftskonsept. Det innvilges ikke søknad om utvidelse av skjenketid utover kl. 02.00 for en enkelt anledning.

7. Vilkår

Ifølge alkoholloven § 3-2 og §4-3, som gjelder henholdsvis salgs- og skjenkebevilling, kan det settes vilkår for bevillingen i samsvar med alminnelige forvaltningsrettslige regler.

Adgangen til å stille vilkår i forbindelse med salgs- og skjenkebevillinger er et alkoholpolitisk virkemiddel for kommunen. Det kan settes både generelle vilkår for alle skjenkesteder i kommunen og individuelle vilkår i tilknytning til hvert enkelt bevillingsvedtak.

Vilkår kan settes for alle typer bevillinger; alminnelige skjenkebevillinger, bevillinger for en bestemt del av året eller en enkelt bestemt anledning og ambulerende bevillinger. Overtredelse av vilkår i bevillingsvedtaket kan føre til tildeling av prikker i henhold til alkoholforskriften kapittel 10.

- a) **I Sirdal kommune stilles det følgende vilkår for salgsbevilling:**
  - Salgstidene skal skiltes på en tydelig måte
  - Alkoholholdig drikke gjøres utilgjengelig ved salgstidens slutt
- b) **I Sirdal kommune stilles det følgende vilkår for skjenkebevilling:**
  - Det stilles krav om serveringsbevilling ved etablering og drift av serveringssted der det foregår servering av mat og/eller drikke og hvor forholdene ligger til rette for fortæring på stedet, jfr. serveringsloven § 2 første ledd. Dette gjelder ikke ved skjenkebevilling for en enkelt anledning.
  - Pålegg og krav fra brannmyndighet og politi skal til enhver tid være oppfylt.

- Skjenkestedets eventuelle uteservering skal være fysisk avgrenset slik at inngang/utgang kan kontrolleres.
- Skjenkestedet plikter å delta på kommunens orienteringsopplegg/bransjekvelder, som for eksempel "Ansvarlig vertskap" når dette arrangeres.
- Det stilles vilkår om at skjenkestyrere, stedfortredere og ansatte ved skjenkesteder har gjennomført nødvendig opplæring. Dette følger også av kravene til internkontroll. For skjenkestyrere og stedfortredere er det krav om bestått kunnskapssprøve, jf. alkoholloven § 1-7c tredje ledd. Det anbefales i tillegg at alle ansatte årlig gjennomfører e-læringskurset i Ansvarlig vertskap. Dette skal dokumenteres som en del av virksomhetens internkontroll.
- Det stilles som vilkår at skjenkestedet ikke har pengespill som en del av sitt konsept
- Skjenkesteder skal ha gratis og lett tilgjengelig vann i lokalet. Skjenkesteder skal ha et variert utvalg av alkoholfrie produkter, og gjøre disse tilgjengelige og attraktive.

8. Reklameforbudet i alkoholloven

Det er ikke tillatt å markedsføre alkoholholdige drikker over forbrukere.

Alkoholovens reklameforbud er hjemlet i alkoholloven § 9-2 første ledd, og utdypet i alkoholforskriften kapittel 14. Se [Helsedirektoratets rundskriv til alkoholloven kapittel 9](#) og [Helsedirektoratets rundskriv til alkoholforskriften kapittel 14](#).

I henhold til alkoholovens § 9-2 første ledd er det forbudt å:

- reklamere for alkoholholdig drikk
- reklamere for varer med samme merke eller kjennetegn som alkoholholdig drikk
- la alkoholholdig drikk inngå i markedsføring av andre varer eller tjenester

Reklameforbudets hovedformål er å hindre påvirkning som fører til økt etterspørsel av alkoholholdig drikk. I tillegg har forbudet til formål å opprettholde forståelse i befolkningen for at alkoholholdige drikkevarer skiller seg fra andre handelsvarer og at det er behov for særskilt regulering som begrenser alkoholforbudet i Norge. For å oppnå formålene, er forbudet utformet som et generelt forbud mot alle former for markedsføring av alkohol, men med noen begrensede unntak

9. Kontroll med bevillingen

Kontroll med utøvelsen av kommunal bevilling til salg og skjenking av alkoholholdig drikk tilligger kommunen, jfr. alkoholloven § 1-9. Dette gjelder også kontroll med føring av internkontroll etter alkoholforskriften kapittel 8. Se gjerne [Helsedirektoratets Guide til god internkontroll etter alkoholloven](#). Kommunen utøver kontroller i henhold til bestemmelser i alkoholforskriften kapittel 9.

Sirdal kommune har avtale med Rogaland Brann og Redning som gjennomfører kontroller og rapporterer til kommunen. Kontroll utføres ved virksomheter med salgs- og skjenkebevilling, også i forbindelse med ambulerende bevilling og bevilling gitt for en enkelt anledning.

Ifølge alkoholforskriften § 9-7 skal *“salgs- og skjenkestedene [...] kontrolleres så ofte som behovet tilsier. Hvert sted skal kontrolleres minst en gang årlig. Kommunen skal årlig utføre minst tre ganger så mange kontroller som de har salgs- og skjenkesteder”*.

Ved avvik i forbindelse med kontroller følger Sirdal kommune opp saken i henhold til alkohollovens- og forskriftens bestemmelser om prikktildeling.

I henhold til alkoholforskriften § 9-2 skal *“kommunen [...] gi nødvendig råd og veiledning til bevillingshaver, styrer og stedfortreder, slik at omsetningen av alkohol kan skje i samsvar med regelverket, og på en slik måte at alkoholpolitiske og sosiale hensyn ivaretas”*.

I alkoholloven § 1-8 og alkoholforskriften kapittel 10 beskrives bestemmelsene om prikktildeling og inndragning i de tilfeller der bevillingshaver ikke har oppfylt sine plikter etter alkoholloven, bestemmelser gitt i medhold av alkoholloven, bestemmelser i lov eller i medhold av lov som har sammenheng med alkohollovens formål, eller plikter som følger av vilkår i bevillingsvedtaket. Prikktildelingssystemet innebærer standardiserte reaksjoner for de ulike typer overtredelser.

10. Reaksjoner på brudd på bestemmelsene

Fra januar 2016 ble det trådt i kraft et nasjonalt system for prikktildeling og inndragning av salgs- og skjenkebevillinger. Formålet med prikkssystemet er å sikre likebehandling og forutberegnelighet for næringen.

Brudd på alkoholloven deles inn i ulike kategorier etter alvorlighetsgraden av bruddet. Tildelte prikker varer i to år fra bruddet fant sted. Dersom man oppnår 12 prikker i løpet av en toårs- periode, skal bevillingen inndras i 1 uke. Prikkssystemet er et løpende system. Det vil si at man ikke regner prikker etter årstall (januar- januar), men at man beregner toårsperioden etter når bruddet på alkoholloven fant sted. Etter to år faller prikkene bort. Har man ikke pådratt seg flere prikker i løpet av denne perioden, vil man dermed starte med null prikker igjen.

a) Oversikt over kategorier og antall prikker (Alkoholforskriftens §10-3):

Følgende overtredelser fører til tildeling av en prikk:

- Brudd på kravet om alkoholfrie alternativer, jf. § 4-6 i denne forskriften
- Brudd på regler om skjenkemengde, jf. §4-5 i denne forskriften
- Konsum av medbrakt alkoholholdig drikk, jf. §4-4 i denne forskriften
- Gjester medtar alkohol ut av lokalet, jf. §4-4 i denne forskriften
- Brudd på krav om plassering av alkoholholdig drikk på salgssted, jf. § 3-3 i denne forskriften
- Brudd på vilkår i bevillingsvedtaket, jf. alkoholloven § 3-2 og §4-3
- Brudd på reklameforbudet, jf. alkoholloven § 9-2, jf. kapitel 14 i denne forskriften
- Andre overtredelser som omfattes av alkoholloven §1-8 første ledd, jf. blant annet alkoholloven § 3-1 femte ledd, § 4-1 annet ledd, § 8-6, § 8-6a, § 8-12 og § 8-13

Følgende overtredelser fører til tildeling av to prikker:

- Det gis adgang til lokalet til personer som er åpenbart påvirket av rusmidler, eller

bevillingshaver sørger ikke for at person som er åpenbart påvirket av rusmidler forlater stedet, jf. §4-1 i denne forskriften

- Mangler ved bevillingshaver internkontrollsystem, jf. alkoholloven § 1-9 siste ledd, jf. kapitel 8 i denne forskriften
- Manglende levering av omsetningsoppgave innen kommunens frist, jf. kapitel 6 i denne forskriften
- Manglende betaling av bevillingsgebyr innen kommunens frist, jf. kapitel 6 i denne forskriften
- Brudd på krav om styrer og stedfortreder, jf. alkoholloven § 1-7c
- Gjentatt narkotikaomsetning på skjenkestedet, jf. alkoholloven § 1-8 annet ledd
- Gjentatt diskriminering, jf. alkoholloven §1-8 annet ledd

Følgende overtredelser fører til tildeling av **fire prikker**:

- Salg og utlevering til person som er åpenbart påvirket av rusmidler, jf. §3-1 i denne forskriften, skjenking til person som er eller må antas å bli åpenbart påvirket av rusmidler, jf. § 4-2 første ledd i denne forskriften
- Brudd på salgs-, utleverings- og skjenkebestemmelsene, jf. alkoholloven § 3-4a, § 3-7 og § 4-4
- Skjenking av alkoholholdig drikk gruppe 3 til person på 18 eller 19 år, jf. alkoholloven § 1-5 første ledd
- Brudd på alderskravet til den som selger, utleverer eller skjenker alkoholholdig drikk, jf. alkoholloven §1-5 tredje ledd

Følgende overtredelser fører til tildeling av **åtte prikker**:

- Salg, utlevering eller skjenking til person som er under 18 år, jf. alkoholloven § 1-5 annet ledd
- Brudd på bistandsplikten, jf. § 4-1 annet ledd i denne forskriften
- Brudd på kravet om forsvarlig drift, jf. alkoholloven § 3-9 og §4-7
- Hindring av kommunal kontroll, jf. alkoholloven §1-9

b) Prikktildeling anses som enkeltvedtak:

Tildeling av prikker vil etter det nye systemet anses som enkeltvedtak etter forvaltningsloven. Dette innebærer at en vil få forhåndsvarsel om at kommunen vurderer å ilegge prikker, og at en gis mulighet til å uttale seg før eventuelle prikker tildeles.

Prikktildeling vil også kunne påklages til Statsforvalteren. Selv om en ikke benytter klagefristen når det fattes vedtak om prikktildeling, kan en også klage på vedtaket om prikktildeling dersom det blir en inndragningssak.

Adgangen til å fatte vedtak om tildeling av prikker er i utgangspunktet lagt til kommunestyret. Dersom det i kommunestyret er foretatt en generell delegasjon av myndighet i bevillingssaker til formannskap, byråd eller faste utvalg i henhold til kommuneloven, vil dette i utgangspunktet også omfatte adgangen til å tildele prikker.

Kontrollutvalg for omsetning av alkohol innstiller til kommunestyret om tildeling av prikker

med bakgrunn i alkoholforskriftens bestemmelser.

c) Inndragningens lengde:

Inndragning av bevilling for et kortere eller lengre periode behandles av kommunestyret.

1 prikk – 1 dags inndragning

2-3 prikker – 2 dager inndragning

4-5 prikker – 3 dager inndragning

6-7 prikker – 4 dager inndragning

8-9 prikker – 5 dager inndragning

10-11 prikker – 6 dager inndragning

12 prikker – 7 dager inndragning

13 og mer prikker- kommunestyret øker mengden på inndragningen tilsvarende

Dersom det foreligger helt spesielle og svært formidlende omstendigheter, kan kommunen tildele færre prikker for en overtredelse.

Dersom det foreligger svært skjerpene omstendigheter, kan kommunen tildele flere prikker for en overtredelse.

Kommunestyret kan også øke lengden på inndragning ved svært skjerpene omstendigheter, i de alvorligste tilfellene for resten av bevillingsperioden.

12. Kunnskapsprøve i alkoholloven

Styrer og stedfortreder ved salgs- og skjenkesteder må ha dokumentert kunnskap om alkoholloven og bestemmelser gitt i medhold av den, jfr. alkoholloven § 1-7c. Dette kravet er oppfylt ved bestått kunnskapsprøve, jfr. alkoholforskriften kapittel 5.

Kommunen er ansvarlig for å avholde kunnskapsprøver innen to måneder etter mottatt melding om at prøve ønskes avlagt, jfr. alkoholforskriften § 5-3. I Sirdal kommune avholder saksbehandlere ved dokumentsentret prøver fortløpende etter behov/avtale. Gebyrets størrelse følger av alkoholforskriften § 5-6.

Ved tildeling av bevilling for en enkelt anledning stilles det krav om at skjenkestyrer og eventuelle stedfortredere har gjennomført kurset i "Ansvarlig vertskap", se nedenfor. Kravet gjelder ikke ved tildeling av ambulerende bevilling.

13. Omsetningsoppgave og bevillingsgebyr

Ifølge alkoholloven § 7-1 og alkoholforskriften § 6-1 skal bevillingshaver årlig betale et bevillingsgebyr som beregnes i forhold til forventet omsatt mengde alkoholholdig drikk. Gebyrets satser er fastsatt i alkoholforskriften § 6-2. Dersom det ved en utregning etter de nevnte satsene defineres et gebyr på mindre enn kr. 500, halveres alkohollovens minstegebyr for gjeldende bevillingshaver.

Bevillingshavere har frist til 15. mars for å sende inn omsetningsoppgave som bekrefter forrige års omsetning. Omsetningsoppgaven skal inneholde revisor/regnskapsførers bekreftelse.

Ved bevilling for en enkelt anledning (åpent arrangement) skal det betales et gebyr på kr. 1000 pr. arrangementsdag. Ved ambulerende bevilling følger gebyret alkoholforskriftens satser.

14. Delegeringsreglement

- a) De alkoholpolitiske retningslinjer vedtas av kommunestyret etter innstilling fra utvalg for oppvekst og levekår
- b) Behandling av nye søknader om skjenkebevilling delegeres til utvalg for oppvekst og levekår.
- c) Behandling av fornyelser av skjenkebevilling delegeres til utvalg for oppvekst og levekår.
- d) Kommunedirektøren delegeres følgende:
  - Tildeling av ambulerende skjenkebevilling/ bevilling for enkelt anledning/ utvidelse av skjenkebevilling til å også gjelde på et annet sted i tillegg til faste lokaler
  - Utvidelse av skjenketid, men ikke utover det som er bestemt i alkoholloven og Sirdal kommune sine alkoholpolitiske retningslinjer. Gjelder skjenkesteder som har søkt om kortere skjenketid
  - Godkjenner skifte av styrer og stedfortreder
  - Godkjenning av endring i driftsform og flytting av eksisterende bevilling til nye lokaler
  - Behandling av nye søknader om salgsbevilling
- e) Fornyelse av salgsbevilling skjer automatisk – dvs. at administrasjonen sender bevillingshavere et brev med betingelser, åpningstider, informasjon om styrer og stedfortreder og gjeldende vilkår i Sirdal kommune
- f) Utvalg for oppvekst og levekår delegeres myndighet til å avgjøre i saker om prikktildeling.
- g) Kommunestyret avgjør i saker om inndragning av bevilling